

Veel gestelde vragen opleidingen praktijkondersteuning in de huisartsenpraktijk (versie september 2021)

Inleiding

Door de toenemende en complexer wordende zorgvraag kunnen de praktijkondersteuner (POH) en de praktijkverpleegkundige huisartsenzorg (PVH) elkaar goed aanvullen in de huisartsenpraktijk. Met de komst van de competentieprofielen (POH 2017, PVH 2018) is het duidelijker waarvoor de POH en PVH bevoegd en bekwaam zijn. Opleidingen kunnen de competentieprofielen gebruiken om de inhoud van de opleiding POH en PVH vast te stellen. De PVH-opleiding is nu nog aanvullend aan de Bachelor of Nursing (hbov). Met behulp van een assessment zullen er naar verwachting in de toekomst meerdere opleidingen toegang krijgen tot de PVH.

Of je taken kunt vervullen vanuit het competentieprofiel van de PVH is afhankelijk van de samenstelling van de praktijk waar je werkt en afhankelijk van de taken die een huisarts delegeert. Het gaat in ieder geval om complexe zorg zoals bijvoorbeeld complexe ouderenzorg, oncologische nazorg en palliatieve zorg. Als praktijkverpleegkundige huisartsenzorg moet je veel zaken in nauwe samenwerking met de huisarts en andere disciplines in en buiten de huisartsenpraktijk kunnen stroomlijnen.

In het schooljaar 2020-2021, zijn wij binnen hogeschool Viaa, gestart met de pilot opleiding voor praktijkverpleegkundige huisartsenzorg (PVH) volgens het PVH 2018 curriculum. Dit betekent dat de cursisten die aan het einde van dit cursusjaar afstuderen zich officieel PVH mogen noemen. De PVH is opgeleid om door middel van evidence based practice zorg te verlenen in hoog complexe situaties waarin sprake is van multimorbiditeit en zorg op maat gegeven moet worden.

Naast de integrale variant zullen er vanaf januari 2022 modulaire varianten opgestart worden bij andere hogescholen die de opleiding voor praktijkondersteuning in de huisartsenpraktijk aanbieden.

Veel gestelde vragen

- V:** Wat is het verschil tussen een Praktijkondersteuner Huisartsen Zorg (POH) en Praktijkverpleegkundige Huisartsenzorg (PVH)?
- A:** De POH begeleidt patiënten met complexe zorgvraag en werkt daarbij voornamelijk protocollair. Zij/hij houdt zich bezig met preventie, monitoring, begeleiding, voorlichting en educatie van patiënten met chronische aandoeningen en oudere patiënten. Daarnaast speelt de POH vaak een coördinerende rol in de samenwerking tussen wijkteams en andere zorgverleners.

De PVH zal patiënten met een hoogcomplexe zorgvraag begeleiden. Hiermee wordt bedoeld de zorg voor patiënten met een combinatie van onder andere cognitieve beperkingen, functionele beperkingen, multi-morbiditeit, psychosociale problematiek of maatschappelijk isolement. Voor deze zorgtaken draait het om een integrale benadering. De PVH brengt de beperkingen in het functioneren in kaart en stelt vervolgens in samenspraak met de patiënt en andere zorgverleners een zorgplan op. Veelal zal het gaan om niet-geprotocolleerde zorg.

- V:** Waarom is er naast de POH een PVH nodig in de huisartsenpraktijk?
- A:** Vanwege de groeiende groep oudere patiënten en patiënten met een hoogcomplexe zorgvraag is ook behoefte aan generalistische praktijkverpleegkundigen die protocol-

overstijgend en (binnen gestelde kaders) autonoom kunnen werken. Dit vraagt verpleegkundige competenties van de PVH, zoals klinisch redeneren en het stellen van een verpleegkundige diagnose. Ook wordt van de PVH meer theoretische kennis verwacht over evidence based medicine en evidence based practice en kan het doen van wetenschappelijk onderzoek onderdeel uitmaken van de werkzaamheden.

V: Als POH met verpleegkundige achtergrond ben ik toch al praktijkverpleegkundige huisartsenzorg?

A: Nee, dat is niet zo. Veel verpleegkundigen die zijn aangesteld als POH, noemen zich 'praktijkverpleegkundige'. Het is begrijpelijk dat ze recht willen doen aan hun verpleegkundige titel. Een POH met een verpleegkundige vooropleiding kan nu echter nog geen praktijkverpleegkundige huisartsenzorg zijn. De term praktijkverpleegkundige is in principe alleen voorbehouden is aan de groep PVH, om een duidelijk onderscheid te houden voor het werkveld. De eerste PVH die volgens het competentieprofiel PVH zijn opgeleid komen vanaf september 2021 in het werkveld. Er zijn meerdere opleidingsinstituten die op basis van dit competentieprofiel hun onderwijs gaan inrichten, in modulaire of integratieve varianten.

V: Blijft de huidige POH-functie bestaan?

A: De huidige POH-functie blijft bestaan. Allen die een opleiding tot POH hebben gevolgd, kunnen deze functie vervullen. Meestal gaat het daarbij om POH's met verpleegkundige vooropleiding of een vooropleiding als doktersassistent. De functie van POH heeft zijn meerwaarde voldoende bewezen en er zijn continu nieuwe ontwikkelingen waardoor de functie uitdagend blijft. Binnen hogeschool Viaa hebben we de ervaring dat lang niet iedereen (ongeacht vooropleiding bachelor of nursing) kiest voor de PVH en voldoende plezier en uitdaging de functie van POH uitvoert.

V: Kan een POH met verpleegkundige vooropleiding PVH worden?

A: Een POH met een verpleegkundige vooropleiding kan PVH worden. Over het opleidingstraject bestaat echter nog geen duidelijkheid. Het opleidingstraject voor een POH met MBO- of HBO- verpleegkundige vooropleiding zal verschillen. POH's met als vooropleiding HBO- verpleegkunde kunnen op dit moment zonder aanvullende eisen worden toegelaten tot de opleiding tot PVH, dit is een landelijke afspraak. POH's met een verpleegkundige MBO- of inservice-vooropleiding kunnen mogelijk in de toekomst na een assessment de opleiding tot PVH volgen. Aan dit assessment wordt momenteel landelijk gewerkt. Medio 2021 wordt hier meer duidelijkheid over gegeven.

V: Kan een POH met doktersassistentopleiding of met een andere opleidingsachtergrond PVH worden?

- A:** Ja, de POH kan zich ontwikkelen tot PVH. Daarvoor is het eerst nodig een opleiding tot verpleegkundige op HBO niveau te volgen, daarna volgt nog een opleiding tot PVH. De opleiding verpleegkundige heeft een beschermde titel, met BIG-registratie.
- V:** Hoe verhoudt een PVH zich tot een Physician Assistant (PA) of Verpleegkundig Specialist (VS)?
- A:** De PVH verleent verpleegkundige zorg en in opdracht van de huisarts medisch-inhoudelijke huisartsgeneeskundige zorg, en heeft daarnaast niet-patiëntgebonden taken. De PVH is allround en de aandachtsgebieden van de PVH betreffen (verschillende) chronische aandoeningen, zorg voor (kwetsbare) ouderen, oncologische (na)zorg, palliatieve zorg, complexe en hoogcomplexe zorg, en ook preventieve activiteiten aan alle leeftijdsgroepen. De PA en VS worden ingezet in de eerste en tweedelijnszorg. Zij werken in beperkte mate in de huisartsenzorg. Zij voeren taken uit die behoren tot het medische proces, zoals het stellen van een diagnose en het opstellen en evalueren van een behandelplan en het uitvoeren van de daaruit voortvloeiende activiteiten. Ook worden beide professionals ingezet voor niet-patiëntgebonden taken als het uitvoeren van onderzoek, het ontwikkelen van protocollen en richtlijnen of het geven van scholing.
- V:** Hoe kan het team in een huisartsenpraktijk zijn samengesteld?
- A:** De afgelopen jaren is er een veelheid aan nieuwe functies en varianten daarop ontstaan in de zorg met bijbehorende opleidingen. De Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) zijn van mening dat een team bestaande uit de huisarts, doktersassistent, POH, POH-GGZ en straks de PVH goed is toegerust om de zorgvraag van patiënten te beantwoorden. Meer specialisaties in de huisartsenvoorziening zijn vaak niet nodig, mede gezien het generalistische karakter van de huisartsgeneeskunde waarbij fragmentatie in de zorg ongewenst is. Voor de continue en persoonsgerichte aspecten van de zorg is het wenselijk dat het aantal zorgverleners van wie de patiënt binnen de praktijk zorg ontvangt, beperkt blijft.
- De keuze voor de samenstelling van het team zal afhangen van de keuzes die de huisarts maakt (welke zorg wil de huisarts zelf bieden, welke draagt hij liever over), van de lokale arbeidsmarkt en van de patiëntenpopulatie. Het ondersteunend team kan daardoor per praktijk verschillend zijn samengesteld. Er zal niet in iedere praktijk een POH werkzaam zijn en (in de toekomst) ook niet in iedere praktijk een PVH.
- V:** Ik ben opgeleid op hogeschool Viaa aan de hand van het competentieprofiel van 2014 (praktijkondersteuner met verpleegkundige achtergrond). Welke route moet ik volgen om PVH te worden?
- A:** Je bent in de afgelopen cursusjaren (vanaf september 2016), binnen hogeschool Viaa, al opgeleid met een voorloper van de PVH-opleiding. Kortweg betekent dit dat jullie tijdens jullie POH-opleiding ook al een groot deel van de PVH 2018 en BN2020 competenties hebben behaald. Om je officieel PVH te mogen noemen en ook bijbehorend diploma in ontvangst te mogen nemen, is het nodig om de ontbrekende competenties nog aan te vullen. Dit zogenaamde bypass programma duurt 5 lesdagen gedurende 4 maanden.

- V:** Ik ben al een tijd werkzaam als bachelor verpleegkundige (praktijkondersteuner) en ik en de praktijk zijn klaar voor een volgende stap. Is het mogelijk om mij bij te scholen tot praktijkverpleegkundige huisartsenzorg?
- A:** Afhankelijk van je vooropleiding (hbov en POH, BN 2020 en POH, BN 2020 of hbov) wordt er op een op maat traject aangeboden.